

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**Всеукраїнська науково-практична конференція
магістрантів і молодих дослідників**

«НАУКОВІ ПОШУКИ МОЛОДІ У ХХІ СТОЛІТТІ»

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ

29 жовтня 2025 року

Біла Церква
2025

РЕДКОЛЕГІЯ:

Шуст О.А., д-р екон. наук, ректор.

Варченко О.М., д-р екон. наук.

Недашківський В.М., д-р с.-г. наук.

Димань Т.М., д-р с.-г. наук.

Царенко Т.М., канд. вет. наук.

Козій Н.В., канд. вет. наук.

Василенко О.І., д-р філософії.

Комарова Н.В., д-р філософії.

Мостипан О.В., д-р філософії, начальник редакційно-видавничого відділу.

Відповідальна за випуск – **Мостипан О.В.**, начальник редакційно-видавничого відділу

Наукові пошуки молоді у ХХІ столітті. Актуальні проблеми ветеринарної медицини: матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції магістрантів і молодих дослідників. 29 жовтня 2025 р. Білоцерківський НАУ. 121 с.

Збірник підготовлено за авторською редакцією доповідей учасників конференції без літературного редагування. Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори.

УДК 636.7.09:616.95.1:619

МАКІТРУК М.Л., магістрантка

Науковий керівник – **СОЛОВЙОВА Л.М.**, канд. вет. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ПОРІВНЯЛЬНА ЕФЕКТИВНІСТЬ АНТИГЕЛЬМІНТИКІВ ЗА ТОКСОКАРОЗУ СОБАК

За даними Ладизинської МДЛВМ Вінницької області, за токсокарозу собак лікувальна ефективність крапель Мега Стоп склала 100 % після першого застосування, чого не відмічалось при даванні Пранатан суспензії, що 100 % подіяла лише за повторної дози.

Ключові слова: Інтенсивність інвазії, Екстенсивність інвазії, Пранатан суспензія, Мега Стоп, токсокароз собак.

Провідне місце серед небезпечних зоонозних гельмінтозів у собак належить токсокарозу. Це тяжке гельмінтозне захворювання, що супроводжується розладом травлення, пневмонією та часто – загибеллю цуценят. Хворобу спричинюють нематоди *Toxocara canis* [1, с. 105].

За розвитку захворювання уповільнюється ріст та розвиток собак, оскільки паразити «відбирають» поживні речовини господаря, вітаміни, макро- та мікроелементи, в результаті чого знижується активність імунітету та виникають інфекційні захворювання [2, с. 190; 3, с. 26; 4, с. 821].

Токсокари паразитують у тонкому кишечнику, шлунку, іноді у жовчних протоках печінки та підшлунковій залозі собак, псів, лисиць та інших м'ясоїдних. Личинки гельмінтів локалізуються у внутрішніх органах: печінці, легенях, серці, нирках, м'язах, мозку, очах собак, а також птиці, гризунів та людини [4, с. 820].

Люди заражаються через інвазійні яйця збудника токсокарозу, коли граються з собаками. В організмі людини личинки мігрують гепатопульмональним шляхом, викликаючи бронхопневмонію, також можуть урадитися мозок та очі [4, с. 822; 5, с. 44].

На сьогоднішній день існує багато традиційних та нових методів лікування токсокарозу, однак, більшість із них не завжди дають бажані результати і відмічається рецидив хвороби. Тому пошук нових ефективних засобів для лікування собак за токсокарозу є досить актуальним.

Метою роботи було вивчити зміни морфологічних і біохімічних показників крові хворих на токсокароз собак та порівняти ефективність застосованих схем лікування в місті Ладизин Вінницької області, за даними Ладизинської міської державної лікарні ветеринарної медицини.

Матеріали і методи досліджень. Для того, щоб вивчити епізоотичну ситуацію за даними Ладизинської міської державної лікарні ветеринарної медицини щодо інвазій, було відібрано проби фекалій від собак і проведено їх гельмінтологічне дослідження в умовах лабораторії кафедри паразитології та фармакології факультету ветеринарної медицини Білоцерківського НАУ.

Дослідження проб фекалій здійснювали комбінованим методом, стандартизованим Г. О. Котельниковим та В. М. Хреновим.

Також матеріалом була взята кров від хворих собак, яку досліджували у науково-дослідній лабораторії діагностики хвороб тварин факультету ветеринарної медицини Білоцерківського національного аграрного університету, а також у лабораторії кафедри паразитології та фармакології.

Для вивчення ефективності антигельмінтиків було створено 2 дослідні групи собак по 5 голів у кожній.

Першій дослідній групі застосували «Пранатан-суспензію» внутрішньо, а другій – краплі «Мега-стоп» на холку.

Результати досліджень. За гельмінтокопроовоскопічного дослідження у полі зору

мікроскопа ми виявили яйця збудників, які мали середній розмір, коричневий колір або були безколірні, круглі, з комірчастою зовнішньою оболонкою, незрілі (були на стадії бластомерів). Отже, дані морфологічні ознаки вказували на те, що це були яйця токсакар (*Toxocara canis*).

За даними Ладизинської міської державної лікарні ветеринарної медицини, ми виявили, що найбільш поширеними паразитами-гельмінтозами у собак були токсакароз (15 собак – 16,1 %), трихуроз (17 собак – 18,3 %), токсаскароз (18 собак – 19,4 %), дипілідіоз (9 собак – 9,7 %), анкілостомоз та унцинаріоз (11 собак – 11,8 %), 19 тварин (20,4 %) мали мікстінвазію.

Інтенсивність інвазії *T. canis*/1 г фекалій становила $18,4 \pm 3,25$ екз. єць.

Аналіз крові уражених цуценят виявив лейкоцитоз ($17,5 \pm 1,2$ Г/л), еозинофілію ($17,0 \pm 3,7$ %), еритроцитопенію ($5,3 \pm 0,24$ Т/л) та гіпоальбумінемією ($25,3 \pm 2,2$ г/л), порівняно з клінічно здоровими тваринами. Також було встановлено зменшення кількості сегментоядерних нейтрофілів ($42,2 \pm 0,45$ %) та збільшення паличкоядерних ($10,22 \pm 3,8$ %).

Таким чином, зміни гематологічних показників у собак за токсакарозу вказують на порушення еритропоезу та дисфункцію печінки, оскільки різні системи та органи організму втягуються в патологічний процес, у результаті чого порушуються гомеостаз.

В експерименті з визначення ефективного антигельмінтика для цуценят за токсакарозу, інвазованим тваринам І групи ми застосували орально «Пранатан суспензію» широкого спектру антигельмінтної дії (ДР празиквантел – 5,0 мг/мл та пірантелу памоат – 15,0 мг/мл). Згідно інструкції суспензію задавали одноразово під час ранкового годування з невеликою кількістю корму або на корінь язика, за допомогою шпипи-дозатора в дозі 1 мл на 1 кг живої маси собак. За необхідності повторювали через 10 днів.

За механізмом дії празиквантел порушує внутрішньоклітинний обмін кальцію у цестод та проникність клітинних мембран нервово-м'язової іннервації, викликаючи спастичне скорочення м'язів і загибель гельмінтів.

Пірантелу памоат блокує у нематод нейро-м'язову передачу, що призводить до паралічу і загибелі гельмінтів.

Інвазованим токсакарами цуценят ІІ групи застосували зовнішньо методом «Спот-он» «МегаSTOP». Краплі наносили на суху неушкоджену шкіру, попередньо розсунувши шерсть, біля основи черепа або між лопатками. Важливо, що після обробки тварину не можна купати 48 год.

До складу препарату входить імідаклоприд (100 мг/мл), що діє на нервову систему ектопаразитів, перериває передавання нервового імпульсу, що призводить до паралічу і їх подальшої загибелі. Івермектин (20 мг/мл, це на 20 кг живої маси) є високоефективним засобом проти личинкової та статевозрілої форми нематод, оскільки спричинює надмірне виділення ГАМК, що порушує зв'язки нервових імпульсів і призводить до паралічу і загибелі паразитів.

У І дослідній групі собак однієї обробки не вистачило для звільнення організму від токсакар, оскільки було знайдено 3 яйця збудника токсакарозу, тому через 10 діб провели повторне оральне застосування. Тільки після цього на 12 день яєць гельмінтів знайдено не було. Показники крові відновилися до нормативних величин також після другого задавання пранатан суспензії.

У ІІ дослідній групі собак вже після першого застосування крапель мега стопу через 12 діб яєць токсакар не виявляли.

Висновки. 1. За даними Ладизинської МДЛВМ у собак реєстрували гельмінти: *Toxocara canis*, *Toxascaris leonine*, *Trichuris vulpis*, *Dipylidium caninum*, *Ancylostoma caninum*, *Uncinaria stenocephala* у вигляді як моно-, так і мікстінвазій. 2. Середня інтенсивність інвазії *T. canis*/1 г фекалій становила $18,4 \pm 3,25$ екз. єць. 3. Мега стоп виявився більш ефективним антигельмінтиком за токсакарозу собак, ніж пранатан суспензія, оскільки вже на 12 день після його першого застосування яєць токсакар виявлено не було.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Корчан Л. М., Онищенко О. М. Особливості поширення токсакарозу собак в м. Полтава. *Вирішення сучасних проблем у ветеринарній медицині: матер. ІІ Всеукр. наук.-практ. Інтернет-конференції*, 4–5 квітня

2017 р. Полтава, 2017. С. 105–106.

2. Соловйова Л. М. Ефективність лікування токсичної гепатодистрофії у собак. *Вісник Білоцерків. держ. аграр. ун-ту*. Вип. 23. Біла Церква, 2002. С.187–193.

3. Соловйова Л. М., Артеменко Л. П., Рубленко С. В. Заходи боротьби з шлунково-кишковими нематодозами м'ясоїдних тварин: навчальний посібник. Біла Церква, 2022. 72 с.

4. Avila H. G., Risso M. G., Repetto S. A. Development of a low-cost copro-LAMP assay for simultaneous copro-detection of *Toxocara canis* and *Toxocara cati*. *Parasitology*. Vol. 148 (7). 2021. P. 819–826. doi: 10.1017/s0031182021000342.

5. Bowman D. D. The anatomy of the third-stage larva of *Toxocara canis* and *Toxocara cati*. In D. D. Bowman (Ed.), *Toxocara and Toxocarosis*. Vol. 109. 2020. P. 39–61. doi: 10.1016/bs.apar.2020.03.002.

УДК 636.92.09:615.281:616.995.428

МУДРИЦЬКА Я.О., магістрантка

Науковий керівник – **ШАГАНЕНКО Р.В.**, канд. вет. наук; **ШАГАНЕНКО В.С.**, канд. вет. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ФАРМАЦЕВТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕТІОТРОПНИМИ ЗАСОБАМИ ЗА ПСОРОПТОЗУ КРОЛІВ

У тезах представлено актуальність проблеми псороптозу у кролів та коротка характеристика фармакологічних груп речовин акарицидної дії, що використовуються для лікування даного захворювання.

Ключові слова: псороптоз кролів, макроциклічні лактони, піретроїди, авермектини, амідини.

Актуальність проблеми псороптозу в кролів зумовлена його широким поширенням, високою контагіозністю та значним негативним впливом на здоров'я тварин. Псороптоз, або вушна короста, викликається кліщем *Psoroptes cuniculi*, який паразитує у зовнішньому слуховому проході, спричиняючи запалення, свербіж, больові відчуття та вторинні бактеріальні інфекції [1, с. 191-192]. Захворювання призводить до зниження приросту маси тіла, погіршення репродуктивних показників, зниження якості шкурок, а в тяжких випадках – до ускладнень, таких як отит, менінгіт чи сепсис. Проблема набуває особливої актуальності через недооцінку власниками перших клінічних проявів, що сприяє поширенню паразита серед поголів'я. Крім того, вушний кліщ може передаватися між різними видами тварин, зокрема від котів або собак до кролів, що ускладнює контроль та профілактику. Важливість своєчасної діагностики, ефективного лікування та профілактичних заходів полягає у збереженні здоров'я тварин, підвищенні продуктивності та запобіганні економічних втрат, тому вивчення цієї проблеми є надзвичайно актуальним для сучасного кролівництва.

Фармакологічне забезпечення лікування кролів, хворих на псороптоз, базується на застосуванні акарицидних препаратів етіотропної дії, які ефективно знищують кліща *Psoroptes cuniculi*, а також засобів, що сприяють зменшенню запальних процесів, свербіжу та вторинних інфекцій. Поширеним способом застосування препаратів акарицидної дії є місцевий – безпосередньо у слуховий прохід або на шкіру у ділянці холки (краплі спот-он). Для місцевого лікування часто використовують комбіновані препарати у формі крапель або мазей, що містять акарицид, антимікробні і протизапальні компоненти. Акарицидні засоби, що застосовуються для лікування псороптозу у кролів, належать до різних фармакологічних груп і відрізняються за механізмом дії, тривалістю ефекту та формою застосування. Основними групами препаратів етіотропної дії є макроциклічні лактони, піретроїди, засоби на основі сірки та її сполук, авермектини, амідини [1, с. 193; 2, с. 189; 3, с. 75-76]. Основу терапії становлять препарати з групи макроциклічних лактонів, таких як івермектин, селамектин, моксидектин та доремектин, які можуть застосовуватись у вигляді ін'єкцій або розчинів для зовнішнього використання.

1. Макроциклічні лактони. До цієї групи належать івермектин, селамектин, моксидектин і доремектин. Вони діють на нервову систему кліщів, блокуючи передачу